

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija te Europskoj investicijskoj banci o okvirnoj strategiji za otpornu energetska uniju s naprednom klimatskom politikom

(COM(2015) 80 završna verzija)

i

Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o ostvarenju cilja od 10 % elektroenergetske interkonekcije – Priprema europske elektroenergetske mreže za 2020

(COM(2015) 82 završna verzija)

(2015/C 383/12)

Izvjestiteljica: gđa Ulla SIRKEINEN

Suizvjestitelj: g. Pierre-Jean COULON

Dana 9. ožujka i 25. ožujka 2015., sukladno članku 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Europska komisija odlučila je savjetovati se s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom o

Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija te Europskoj investicijskoj banci o okvirnoj strategiji za otpornu energetska uniju s naprednom klimatskom politikom

(COM(2015) 80 završna verzija) i

Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o ostvarenju cilja od 10 % elektroenergetske interkonekcije – Priprema europske elektroenergetske mreže za 2020.

(COM(2015) 82 završna verzija).

Stručna skupina za promet, energiju, infrastrukturu i informacijsko društvo, zadužena za pripremu rada Odbora o toj temi, Mišljenje je usvojila 16. lipnja 2015.

Europski gospodarski i socijalni odbor Mišljenje je jednoglasno usvojio na svom 509. plenarnom zasjedanju održanom 1. i 2. srpnja 2015. (sjednica od 1. srpnja), sa 100 glasova za.

1. Zaključci i preporuke

EGSO zaključuje sljedeće:

1.1. Energetska politika EU-a polučila je djelomičan uspjeh posebice u pogledu povećanja uporabe obnovljivih izvora energije i proširenja izbora za potrošače. Ipak, većini pitanja energetske politike uglavnom se pristupa kao nacionalnim interesima.

1.2. Izazovi su porasli: rizici u pogledu sigurnosti opskrbe plinom, povećani troškovi energije koji štete potrošačima i slabe konkurentnost industrije te utjecaj visokog udjela nestalnih obnovljivih izvora energije na stabilnost elektroenergetskog sustava.

1.3. Potrebna su golemo ulaganja za sigurnu opskrbu energijom u Europi. Ulagачima je potreban što predvidljiviji i pouzdaniji politički okvir.

1.4. Kako bi se zadovoljila očekivanja europskih građana, energetici treba pristupiti na dosljedniji način. Neizbježni su suradnja među državama članicama i potpuno funkcionalno unutarnje energetske tržište.

1.5. Podržava se prijedlog za uspostavu europske energetske unije te se traži hitna provedba. To bi moglo dovesti do toga da slobodno kretanje energije postane peta sloboda EU-a!

EGSO preporučuje sljedeće:

1.6. Kako bi inicijativa uspjela, potrebna je jasnija poruka – središnja vizija – o tome što će europski građani i poduzeća dobiti od energetske unije.

1.7. Uz sigurnost opskrbe i održivost, mjere usmjerene na troškove energije za građane i poduzeća trebaju predstavljati važan prioritet. U slučaju kad su povećanja konačne cijene električne energije posljedica političkih mjera, s pravom se može očekivati njihova korekcija.

1.8. S obzirom na sve veće nadmetanje u pogledu izvora energije i potrebu diversifikacije izvora opskrbe energija treba postati jedan od stupova vanjskih politika EU-a.

1.9. Pri pripremi prijedloga za reviziju različitih dijelova zakonodavstva o energiji, Komisija bi u skladu s prijedlozima iz plana provedbe koje EGSO podupire trebala izbjegavati nedosljednosti i povećanje troškova te umjesto toga radije pokušati pojednostavniti postupke.

1.10. U suradnji sa samim potrošačima treba razvijati metode za njihovo mobiliziranje, uključujući inovativno korištenje IKT-a. Rješavanju energetske siromaštva treba pristupiti prvenstveno mjerama socijalne politike.

1.11. Pri iskorištavanju velikog potencijala povećanja energetske učinkovitosti građevinskih objekata i prometa traže se posebice inovativne ideje financiranja.

1.12. Potrebna je strukturna reforma sustava EU-a za trgovanje emisijama (EU ETS), dok su mjere u sektorima koji nisu obuhvaćeni ETS-om jednako važne.

1.13. Dok jednaki uvjeti za sve igrače na globalnoj razini ne postanu stvarnost, potrebno je vrlo ozbiljno pristupiti problemu „istjecanja ugljika”. Najuspješnijim industrijskim subjektima treba u potpunosti nadoknaditi porast izravnih i neizravnih troškova.

1.14. Potrebno je podupirati razvoj obnovljivih izvora energije, uključujući bioenergiju, ali se pritom ne smiju povećati troškovi za korisnike.

1.15. Rješavanje budućih energetske izazova iziskuje pojačano financiranje istraživanja i inovacija. Upravljanje energijom kao ulaznim materijalom na najučinkovitiji i najodrživiji mogući način nudi velik potencijal za rast i radna mjesta u EU-u.

1.16. Novo upravljanje energetskom politikom mora osigurati dosljednost između različitih aspekata energetike, kao i ostvarivanje ciljeva na razini EU-a. Potporni europski energetske dijaloz (EED), koji je EGSO predložio, treba pokrenuti bez odlaganja.

1.17. Moraju se hitno provesti mjere za povećanje interkonekcije elektroenergetskih mreža, uključujući brže postupke odobrenja. Moglo bi se razmotriti pitanje je li jednak cilj za sve zaista ostvariv.

2. Uvod

2.1. Energetska politika u EU-u ima tri glavna cilja: sigurnost opskrbe, održivost i konkurentnost. Zakonodavstvom EU-a obuhvaćena su energetska tržišta kao i ekološki i klimatski aspekti energije. Financijskim sredstvima EU-a podupire se istraživanje i razvoj te razvoj infrastrukture na području energetike. Učinkovitost korištenja energije po svojoj je prirodi u velikoj mjeri u lokalnoj ili nacionalnoj nadležnosti, pri čemu je potrebno poštovati aspekte unutarnjeg tržišta. Ugovori državama članicama daju pravo da odlučuju o uporabi svojih energetske resursa i svom energetskom miksu.

2.2. Energetske politike u Europi pokazale su se djelomično uspješnim. Čini se da se ciljevi (20-20-20 do 2020.) za smanjenje emisija stakleničkih plinova i povećanje uporabe obnovljivih izvora energije ostvaruju prije zadanog roka, kao i da se razvoj energetske učinkovitosti odvija gotovo u skladu sa zadanim ciljem, doduše djelomično zbog gospodarskog pada. Otvorila su se tržišta i proširio izbor za potrošače. Ipak, u praksi se energetskej politici uglavnom pristupa kao nacionalnom pitanju. Zakonodavstvo EU-a provodi se polako ili na nepotpun način te zasad nije ostvareno istinski funkcionalno unutarnje tržište. Na razini EU-a i nacionalnoj razini politike o različitim aspektima energetike nisu usklađene i često su neuravnotežene.

2.3. U cilju izmjene tog stanja institut Notre Europe – Jacques Delors 2010. godine predložio je uspostavu Europske energetske zajednice. Tu je inicijativu EGSO aktivno podupirao.

2.4. U posljednje su vrijeme novi energetske izazovi dospjeli u prvi plan. Zabrinutost u pogledu sigurnosti opskrbe energijom izražena je u nekim državama članicama. Potrošači, posebice ugrožene skupine među njima, zbog gospodarske su krize izloženi povećanim troškovima energije. Industrija se suočena s nižim cijenama energije u konkurentskim regijama bori da ostane konkurentna, a nastavi li se pad industrijske djelatnosti u brojnim državama članicama, kao i „istjecanje ugljika”, neće biti ugrožena samo radna mjesta i rast, već i sama energetska tranzicija. Unatoč velikim uspjesima koji su ostvareni na području obnovljivih izvora energije, Europi prijete gubitak vodećeg položaja. U nekim zemljama sve veći udio obnovljivih izvora energije izaziva poteškoće u upravljanju elektroenergetskim sustavom, a tradicionalna proizvodnja energije postaje sve neisplativijom. Komisija ⁽¹⁾ tvrdi da su između 2020. i 2030. godine potrebna ulaganja u iznosu od dva bilijuna eura za sigurnu opskrbu energijom, uključujući ulaganja u proizvodnu i mrežnu infrastrukturu, neovisno o tome hoće li se prednost dati konvencionalnim ili alternativnim energentima.

3. Komunikacije Komisije

3.1. Nova Komisija s Jean-Claudeom Junckerom na čelu uvrstila je energetske politike među svojih deset prioriteta područja. U listopadu 2014. Europsko vijeće odredilo je ciljeve energetske i klimatske politike do 2030. godine: smanjenje emisija stakleničkih planova za najmanje 40 % u odnosu na razinu iz 1990. godine, udio obnovljivih izvora energije od najmanje 27 % te povećanje energetske učinkovitosti za najmanje 27 %.

3.2. Komisija je 25. veljače 2015. predstavila „Komunikaciju o okvirnoj strategiji za otpornu energetske uniju s naprednom klimatskom politikom” ⁽²⁾. Strategija ima pet povezanih i uzajamno osnažujućih dimenzija osmišljenih za povećanje energetske sigurnosti, održivosti i konkurentnosti, a to su:

- energetska sigurnost, solidarnost i povjerenje,
- potpuno integrirano europsko energetske tržište,
- energetska učinkovitost koja pridonosi ograničavanju potražnje,
- dekarbonizacija gospodarstva, i
- istraživanje, inovacije i konkurentnost.

3.3. Strategija predstavlja Komisijinu cjelovitu viziju energetske unije. Na temelju kratkog opisa izazova iz svih pet dimenzija predlaže se 15 mjera. U priloženom planu provedbe navode se planirane mjere Komisije, koje se uglavnom odnose na ovu i 2016. godinu. Većina mjera odnosi se na izmjenu postojećeg zakonodavstva.

3.4. Komisija je u istom paketu objavila „Komunikaciju o ostvarenju cilja od 10 % elektroenergetske interkonekcije – priprema europske elektroenergetske mreže za 2020.” ⁽³⁾ i „Komunikaciju o Pariškom protokolu – plan za rješavanje problema globalnih klimatskih promjena nakon 2020.” ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ COM(2014) 903 završna verzija.

⁽²⁾ COM(2015) 80 završna verzija.

⁽³⁾ COM(2015) 82 završna verzija.

⁽⁴⁾ COM(2015) 81 završna verzija.

4. Opće napomene

4.1. Odbor primjećuje sličnost između inicijative Europske komisije za uspostavu europske energetske unije i prijašnje ideje o europskoj energetskoj zajednici te stoga podržava tu inicijativu.

4.2. Kako bi mogli zadovoljiti goleme potrebe, ulagačima je što prije potreban predvidljiv i pouzdan zakonodavni okvir za razdoblje nakon 2020. godine. Mjere i plan provedbe koje je Komisija predstavila ne uključuju velike promjene, već reviziju i ažuriranje postojećeg zakonodavstva. Najvažnija je provedba. Sad je najvažnije ne odstupiti od ubrzanog vremenskog okvira. Naravno, jednako je važno da ni Parlament ni Vijeće ne odugovlače po tim pitanjima.

4.3. Međutim, EGSO smatra da je za uspjeh ove inicijative potrebna jasnija poruka – središnja vizija – o tome što će europski građani i poduzeća dobiti od energetske unije. Tu viziju svi uključeni donositelji odluka moraju imati prvenstveno na umu.

4.4. Mnogi su dionici zabrinuti zbog nedosljednog zakonodavstva i uplitanja u previše aspekata energetske gospodarstva. Kako bi se zadovoljila očekivanja europskih građana, posebice u pogledu novih izazova, energetici treba pristupiti na dosljedniji način. To se odnosi na različite ciljeve i područja politike, kao i na međudnos nacionalnih i širih zajedničkih interesa EU-a.

4.5. EGSO je uvjeren da su suradnja među državama članicama i potpuno funkcionalno unutarnje energetske tržište neizbježni za ostvarivanje ciljeva energetske politike. Potrebno je više obnovljivih izvora energije kako bi se smanjile vanjska ovisnost i emisije. Već je jasno da je za bolje funkcioniranje elektroenergetskog sustava s većim udjelom nestalnih obnovljivih izvora energije potrebno tržište veće od nacionalnog. Veće tržište također iziskuje niže troškove u pogledu rezervnog i vršnog kapaciteta, kao i u pogledu skladištenja (plina).

4.6. Uz sigurnost opskrbe i održivost, mjere usmjerene na troškove energije za građane i poduzeća trebaju predstavljati važan prioritet. Dok osjećaju sve veću otuđenost od EU-a i uznemirenost zbog usporavanja gospodarskog rasta, građane bez sumnje veoma zabrinjavaju troškovi energije. To vrijedi i za poduzeća, posebice MSP-ove, te njihove radnike koji se natječu na međunarodnim tržištima.

4.7. U slučajevima kad su povećanja krajnjih cijena energije, posebice električne energije, uglavnom posljedica političkih odluka o porezima i pristojbama, s pravom se može očekivati njihova korekcija. Komisija treba provesti planove za reviziju cijena i usmjeravanje mjera potpore. Komisija bi istodobno trebala obznaniti kako će se na cijene odraziti planirane izmjene sustava trgovanja emisijama te obećano ukidanje subvencija za energente štetne po okoliš⁽⁵⁾.

5. Posebne napomene

Energetska sigurnost, solidarnost i povjerenje

5.1. EGSO se slaže s Komisijom da su dovršenje unutarnjeg energetske tržišta i učinkovitija potrošnja energije ključni pokretači sigurnosti opskrbe. Uz to, mnogo više pozornosti treba posvetiti međunarodnoj geopolitičkoj sceni. Intenzivirat će se globalno nadmetanje za izvore energije, što bi uz diversifikaciju opskrbe energijom u EU-u trebalo bi okosnica mjera vanjske i trgovinske politike EU-a.

5.2. Diversifikacija izvora energije uvelike ovisi o nacionalnom energetske miksu i opcijama opskrbe. EU može i treba podupirati razvoj infrastrukture. Trenutačno se posebna pozornost posvećuje opskrbi plinom. Treba podrobno ispitati razvoj potražnje za plinom u EU-u te tomu prilagoditi projekcije infrastrukturnih ulaganja. Više pozornosti treba posvećivati drugim izvorima energije, poput autohtonih izvora.

⁽⁵⁾ MMF procjenjuje da subvencije iznose 330 milijardi eura godišnje.

5.3. Trebalo bi biti jasno da su na tržištu – plina ili drugog energenta – na kojem se suočavaju s dominantnim dobavljačem ili kartelom državama članicama u interesu uža suradnja i razmjena informacija. Suradnja međutim ne bi smjela kočiti funkcioniranje tržišta. Očekuje se solidarnost između država članica, ali ona se može zasnivati samo na povjerenju te poštovanju zajedničkih obveza i pravila. Problemi energetske otoka iziskuju posebnu pozornost, uključujući posebnosti otoka u usporedbi s kopnom.

Potpuno integrirano unutarnje energetske tržište

5.4. Osvremenjivanje elektroenergetske i plinske mreže od ključne je važnosti za ostvarenje energetske unije. Pitanje elektroenergetske interkonekcije razmatra se u poglavlju 6. na temelju komunikacije o toj temi.

5.5. Energetika – a posebice elektroenergetska tržišta – ispaštaju zbog nepotpune provedbe odgovarajućih direktiva, kao i još uvijek slabe suradnje između operatora prijenosnog sustava i nacionalnih regulatornih tijela. EGSO podržava prijedloge Komisije o tim pitanjima, no upozorava da se administrativno opterećenje i troškovi ne smiju povećati.

5.6. Slabe su ili u najmanju ruku nejasne veze između veleprodajnih i maloprodajnih tržišta – potrebna je veća transparentnost u pogledu određivanja cijena. Čini se da su ključna pitanja nedovoljni cjenovni signali za ulaganja i nedostatak fleksibilnosti na strani potražnje. Izazovi uključuju povećani udio obnovljivih izvora energije te pitanje odnosa prekomjernih kapaciteta i potrebe za ravnotežom i vršnim kapacitetom. Potrebno je revidirati odgovarajuće propise, no Komisija u izradi prijedloga treba izbjegavati povećane troškove za korisnike; umjesto toga treba podupirati rješenja kojima se potiče uspostava prekograničnih tržišta.

5.7. Tržišta električne energije i plina sve se više razvijaju u *de facto* regionalna tržišta susjednih zemalja. Riječ je o pozitivnom pomaku prema europskim tržištima te bi donositelji propisa trebali podržati takav razvoj događaja. Posebice je potrebno razmjenjivati dobre prakse i iskustva – među regijama te, štoviše, s EU-om. I na ovom je području potrebno izbjegavati povećanje administrativnog opterećenja.

5.8. Svima je u interesu mobilizirati potrošače na energetskim tržištima, ali to se ne može učiniti na silu. U suradnji sa samim potrošačima treba razvijati pomno odabrane metode, posebice inovativno korištenje IKT-a, kako bi se iskoristio potencijal koji leži u upravljanju potrošnjom, a time i u smanjenju troškova.

5.9. Ugrožene skupine potrošača još su ugroženije u današnjim gospodarskim prilikama u mnogim državama članicama. EGSO se slaže s namjerom Komisije da prvenstveno pruži podršku tim potrošačima pomoću dostatnih mjera socijalne politike. Opservatorij energetske siromaštva, koji je Odbor prethodno predložio, olakšao bi utvrđivanje stvarnih potreba.

Energetska učinkovitost kao doprinos smanjenju potražnje za energijom

5.10. U pogledu energetske učinkovitosti EGSO se slaže s Komisijom da većinu posla treba obaviti na nacionalnoj i lokalnoj razini. Uspješne mjere EU-a na tom području uključuju pravila o označavanju i ekološkom dizajnu, koja treba redovito revidirati.

5.11. EGSO pozdravlja namjeru Komisije da predstavi prijedloge kojima bi se osiguralo da se mjere za učinkovitost kao i upravljanje potrošnjom mogu natjecati pod jednakim uvjetima na energetskom tržištu, pod uvjetom da je to u skladu s pravim interesima korisnika.

5.12. EGSO se slaže da u građevinskom i prometnom sektoru postoji velik potencijal u pogledu energetske učinkovitosti – ili stvarnih ušteda – te da taj potencijal treba iskoristiti pomoću pomno osmišljenih mjera. Primjerice, potrebno je revidirati sustav energetske certificiranja i sustav označavanja građevinskih materijala. Postoji potražnja za inovativnim idejama financiranja.

Dekarbonizacija gospodarstva

5.13. EGSO priprema zasebno mišljenje pod nazivom „Pripreme za sastanak u Parizu”. EGSO uglavnom podržava napore EU-a na tom putu od presudne važnosti koji vodi k usvajanju dostatnih pravno obvezujućih obveza na svjetskoj razini.

5.14. EGSO također, kao i u prethodnim mišljenjima, podupire prijedloge strukturne reforme sustava trgovanja emisijama EU-a (EU ETS). Jednako su važne odluke o budućim, uglavnom nacionalnim, mjerama u sektorima koji nisu obuhvaćeni ETS-om.

5.15. Dok jednaki uvjeti za sve igrače na globalnoj razini ne postanu stvarnost, EU mora vrlo ozbiljno pristupiti problemu „istjecanja ugljika”. Za energetske intenzivne industrije kojima prijete „istjecanja ugljika” mora se osigurati naknada štete – izazvane povećanjem izravnih i neizravnih troškova povezanih s EU ETS-om – u skladu s učinkovitošću tih industrija u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova, na način da se najuspješnijim subjektima osigura puna naknada. Kako bi se izbjeglo narušavanje tržišnog natjecanja unutar EU-a, za naknadu štete izazvane povećanjem neizravnih troškova potreban je europski okvir.

5.16. EGSO snažno podržava cilj da se EU-u osigura vodeći položaj na području obnovljivih izvora energije. Potrebne su mjere potpore, no one trebaju biti u skladu s pravilima tržišnog natjecanja i tržišnim pravilima, trebaju biti tržišno utemeljene i sprečavati povećanje cijena energije za krajnje korisnike. Potpore za razvijene i konkurentne tehnologije treba postupno ukinuti. U tim pogledima EGSO podupire napore Komisije.

5.17. Uz obnovljive izvore energije, cilj EU-a treba biti razvoj svih vrsta tehnologija i rješenja za dekarbonizaciju, odnosno razvoj čiste tehnologije.

5.18. EGSO podržava stav Komisije da su EU-u potrebna ulaganja u biljno biogospodarstvo kao važan stalan izvor obnovljive energije. Pri pripremi planova za to područje potrebno je uzeti u obzir učinak na okoliš, korištenje zemljišta i proizvodnju hrane. Potencijal se krije i u hidroenergiji.

Energetska unija za istraživanje, inovacije i konkurentnost

5.19. EGSO podupire predloženu novu strategiju za istraživanje i inovacije, no ponavlja svoje stajalište izneseno u prethodnim mišljenjima da je za rješavanje budućih energetske izazova potrebno više sredstava. Odbor posebice ističe potrebu poticanja privatnog financiranja pomoću mjera EU-a, kao i nužnost većeg uključivanja u suradnju na području istraživanja i razvoja na svjetskoj razini.

5.20. Međutim, konkurentnost EU-a ne svodi se samo na najbolje rezultate u tehnologijama povezanim s energijom i klimom. U jednakoj je mjeri – možda čak i više – povezana s time da se energijom kao ulaznim materijalom upravlja na najučinkovitiji i najodrživiji mogući način te uspješnije od konkurenata. To je opsežnija i sigurnija metoda osiguravanja rasta i radnih mjesta u Europi.

5.21. Tranzicija je neminovna u svim sektorima gospodarstva. EGSO naglašava svoje snažno stajalište da tranzicija mora biti pravedna i poštena. Obuka i cjeloživotno učenje ključne su mjere za uspjeh. Socijalni dijalog na razini EU-a i na nacionalnoj razini ima središnju ulogu na tom putu.

Upravljanje energetskom unijom

5.22. EGSO u potpunosti podržava napore Komisije u pogledu osiguravanja dosljednosti između različitih aspekata energetske politike, kao i usklađenosti među državama članicama. Novim se upravljanjem mora također nastojati osigurati ostvarivanje ciljeva na razini EU-a za 2030. godinu. Međutim, državama članicama ne treba nametati dodatne obveze u pogledu planiranja ili izvješćivanja, već se, naprotiv, moraju racionalizirati postojeći zahtjevi.

5.23. EGSO sa zadovoljstvom primjećuje da je Komisija prihvatila njegovu inicijativu za energetske dijalog s dionicima. Sad se u vezi s tim očekuje podroban akcijski plan.

6. Napomene o komunikaciji o ostvarivanju cilja od 10 % interkonekcije

6.1. Povećanje udjela obnovljivih, nestalnih izvora električne energije, kao i ostvarivanje cilja smanjenja troškova za vršni i rezervni kapacitet iziskuju veće mrežne kapacitete. Potreba za većim interkonekcijskim kapacitetima u mnogim je slučajevima očigledna, čak i prijeko potrebna. Zapanjujuće je da je u mnogim slučajevima ostvarivanje cilja od 10 % još veoma daleko. Pozdravljaju se mjere predložene u Komunikaciji. EGSO se prethodno očitovao o tom pitanju, između ostalog u nedavnom samoinicijativnom mišljenju o europskoj suradnji na području energetskih mreža.

6.2. Pristup u okviru projekata od zajedničkog interesa čini se odgovarajućim. Također se čini korisnim dati prednost financiranju projekata kojima će se najviše povećati interkonekcijski kapacitet sa sadašnje razine koja je ispod 10 %. No, također se čini razumnim uzeti u obzir gospodarsko stanje u predmetnim zemljama.

6.3. Prijeko je potrebna potpuna provedba Uredbe TEN-E. Itekako su nužni napori u pogledu skraćivanja postupaka odobrenja. Nadalje, na tom području treba razmotriti sve mogućnosti da se postupci olakšaju i ubrzaju na način da se lokalni dionici u njih uključe u ranoj fazi. EGSO je u tu svrhu između ostaloga predložio uspostavu europskog energetskog dijaloga. To treba uzeti u obzir pri razradi prijedloga foruma za energetske infrastrukture.

6.4. Ipak, moglo bi se razmotriti pitanje je li jednak cilj za sve države članice – neovisno o njihovoj veličini, energetskom miksu, susjedstvu itd. – zaista ostvariv. Ujednačena cijena električne energije može poslužiti kao pokazatelj dostatnog interkonekcijskog kapaciteta.

Bruxelles, 1. srpnja 2015.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Henri MALOSSE
